Gemeenteraad

Aan de gemeenteraad

Dienst/afdeling: SMO

Onderwerp: Begroting 2017 en jaarstukken 2015 GGD Hart voor Brabant

Wat adviseert het college te besluiten?

1. Een positieve zienswijze te geven op de begroting 2017 van de GGD Hart voor Brabant.
2. Een positieve zienswijze te geven op de jaarstukken 2015 van de GGD Hart voor Brabant.
3. In het Algemeen Bestuur (AB) in te brengen dat Oss instemt met het instellen van een reserve vernieuwing bedrijfsprocessen, maar dat onttrekking aan deze reserve alleen mag plaatsvinden op basis van een door het AB goedgekeurd meerjarig bedrijfsvoeringplan en bijbehorend bestedingsplan.

Wat is de aanleiding voor dit voorstel?

De GGD Hart voor Brabant (GGD) is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) van 27 gemeenten in de regio Midden Brabant, regio De Meierij en regio Brabant Noordoost. De GGD voert voor ruim 1 miljoen inwoners van zijn werkgebied taken uit op het gebied van de openbare gezondheidszorg in opdracht van de gemeenten. Dit gebeurt op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg) met een zogenoemd 'basispakket'. Dit pakket geldt voor alle gemeenten en wordt betaald uit een bijdrage per inwoner. De activiteiten die de GGD uitvoert voor alle gemeenten zitten in het uniform deel van het basispakket. Binnen het basispakket is er ook ruimte voor lokale accenten voor gezondheidsbevordering die door de gemeente zelf worden ingevuld (het gaat dan om het 'hoe', dat ze worden uitgevoerd is wettelijk bepaald). Als een gemeente naast dit basispakket meer wil afnemen kan dat door middel van plustaken.

Eerder dit jaar ontving U de kadernota met inhoudelijke en financiële uitgangspunten voor de begroting 2017. De begroting is hierop een vervolgstap. Dit voorstel gaat over de begroting 2017 en de jaarstukken 2015. De gemeenteraad kan via een zienswijze aangeven of hij het met deze begroting eens (= positief) of oneens (=negatief) is. Daarnaast kan hij kennisnemen van de jaarstukken van het voorgaande jaar.

Welk resultaat willen we bereiken?

'Gezondheid is een voorwaarde om mee te doen', is de nieuwe missie van de GGD. Een goede gezondheid draagt bij aan de zelfredzaamheid en participatie van inwoners van Oss. De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van alle inwoners, met speciale aandacht voor risicogroepen. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de gemeentelijke doelen binnen het sociaal domein: zelfredzaamheid, participatie en veilig opgroeien. Gemeenten binnen de GR kunnen hun zienswijze geven en daarmee mede richting geven aan de inhoudelijke en financiële koers van de

GGD. Het AB neemt de opmerkingen van de gemeenten mee in de vergadering van 14 juli 2016. Voor de gemeente Oss betekent dit dat de eventuele zienswijzen, die blijken uit de commissievergadering van 30 juni 2016, door de portefeuillehouder worden overgebracht aan het AB. In de vergadering van 14 juli 2016 worden de begroting 2017 en de jaarstukken 2015 vastgesteld.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

1.1 De begroting 2017 past binnen de ontwikkelingen en doelen van het sociaal domein van de gemeente Oss.

Focuspunten van de GGD voor de komende jaren zijn: de klant centraal, verbinding met het veld en vernieuwing. De ontwikkelpunten waarop de GGD met deze focuspunten aan de slag wil zijn daarbij:

- Meer vraaggericht werken;
- Meer flexibiliteit, innovatie en maatwerk;
- Minder schotten tussen de disciplines in het contact met klanten.

Bovenstaande punten passen bij de visie die de gemeente Oss lokaal en regionaal inzet door de transities, waarbij werken vanuit eigen kracht, de inwoner centraal, preventie en integraal werken voorop staan.

1.2 De inhoudelijke koers zoals beschreven in de begroting 2017 is een uitwerking van de koers uit de kadernota 2017 van de GGD.

De kerntaken van de GGD zijn het signaleren en voorkomen van gezondheidsrisico's en bedreigingen, daar toezicht op houden en (preventief) ingrijpen waar nodig. De GGD signaleert een aantal trends die van invloed zijn op het werk binnen de publieke gezondheid:
In het algemeen:

- De transities in het sociaal- en zorgdomein leiden tot nieuwe samenwerkingen en diensten;
- Een overheid doet een appèl op actief burgerschap en een ondersteunende sociale omgeving;
- De opkomst van digitale toepassing geven de burgers meer regie.

Als het gaat om gezondheid zelf:

- Mensen met een lage opleiding leven gemiddeld 6 tot 7 jaar korter dan hoogopgeleiden;
- Nieuwe generaties volwassenen hebben meer obesitas en een hoge bloeddruk;
- Er is een hoge infectiedruk door internationalisering en resistentie van antibiotica;
- Er zijn meer vluchtelingen, die meer zorg nodig hebben.

De taken van de GGD zijn: jeugdgezondheidszorg, gezondheidszorgbescherming, gezondheidsbevordering en leefstijl, monitoren, signaleren en advies, publieke gezondheid bij rampen en crises, toezicht houden, openbare geestelijke gezondheidszorg en publieke gezondheid asielzoekers. In de begroting geeft de GGD per taak aan wat de ambities zijn, wat de activiteiten zijn om deze ambities te behalen en hoe ze gaan meten of die ambities behaald worden. Deze ambities sluiten aan bij de in de kadernota bepaalde richting. Daarbij geven ze ook een aantal indicatoren die

in 2017 gemeten zullen worden. Dit is de eerste stap in het proces naar een begroting die meer op output en outcome gericht is.

1.3 De GGD presenteert een sluitende begroting 2017.
De begroting is sluitend, het eigen vermogen valt binnen de afgesproken normen en is toereikend voor de dekking van de risico's zoals die zijn beschreven in de begroting.

2.1 De jaarrekening is positief afgesloten.
De exploitatie sluit met een positief resultaat van € 2,3 miljoen. De verklaring voor dit resultaat ligt voor het grootste deel in de plustaken die de GGD in 2015 meer uitvoerde dan verwacht bij het opstellen van de begroting in het voorjaar van 2014. Dit werd grotendeels veroorzaakt door incidentele extra inkoop van een aantal gemeenten in het kader van de transities, maar ook bijvoorbeeld door de toename van de reizigersvaccinaties, een omzetstijging door de verlenging van het contract voor forensische geneeskunde en extra inzet voor het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) vanwege de grote instroom van asielzoekers. Daarnaast is het overschot een gevolg van het hanteren van een strak regime op de bedrijfsvoering vanwege het dreigende tekort van voorgaande jaren. Er is bezuinigd en beoogde investeringen en innovaties zijn uitgesteld. Het overschot is grotendeels incidenteel van aard, structurele effecten van het resultaat verwerkte de GGD in de begroting 2016.
De GGD stelt de volgende resultaatbestemming voor: reserve individueel keuzebudget: € 1.042.000, reserve jeugdmonitor: € 107.000, reserve vernieuwing bedrijfsprocessen: € 1.000.000 en algemene reserve: € 158.971.

3.1 De bestemming 'reserve vernieuwing bedrijfsprocessen' is onvoldoende onderbouwd; voor uitgaven uit deze reserve vinden wij een goedgekeurd plan noodzakelijk.
De GGD heeft in zowel de meerjarenbeleidsvisie als de kadernota aangegeven te willen vernieuwen om daarmee een toekomstbestendige GGD te worden. Wij onderschrijven de noodzaak om de bedrijfsvoeringprocessen te vernieuwen met als doel:

- Dienstverlening op maat te ondersteunen;
- Bij te dragen aan lagere kosten;
- De transparantie te vergroten en de sturing te versterken.

Wij vinden echter dat de globale raming van € 1.000.000 die is opgenomen in het hoofdstuk 'Resultaatbestemming' niet voldoende is onderbouwd. Hieraan willen wij de voorwaarden verbinden dat het een maximum bedrag is en dat de middelen besteed mogen worden na uitwerking van een door het AB goedgekeurd bestedingsplan.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?
1.1 De begroting wijkt op één punt af van de financiële kaders zoals die zijn vastgesteld bij de kadernota 2017.
Bij het vaststellen van de Kadernota 2017 (op 7 april 2016) heeft het AB besloten akkoord te gaan met het voorstel over te gaan naar één grondslag voor de financiering van de GGD: het aantal inwoners. In de kadernota werd ook voorgesteld om de autonome kosten geleidelijk af te bouwen met ingang van 2017. De GGD zou hiervoor een al ingeboekte bezuiniging voor 2017 inzetten. Het

AB ging vanwege een negatieve zienswijze van een aantal gemeenten niet akkoord met dit voorstel. Om de discussie zorgvuldig te kunnen voeren, wordt later dit jaar hierover een besluit genomen. De GGD past de begroting 2017 hierop aan. Dit betekent dat de autonome bijdrage nu nog gelijk blijft aan die in de vorige jaren en dat alle gemeenten de ingeboekte bezuiniging voor de consultatiebureaus terugkrijgen door een verlaging van de gemeentelijke bijdrage.

1.2 De GGD Hart voor Brabant voert buiten de basistaken ook veel markt- en plustakenuit.
De begroting 2017 van de GGD Hart voor Brabant kent een totaal bedrag van € 54 miljoen terwijl de gemeentelijke bijdragen voor de basistaken € 30,5 miljoen betreffen. Het restant komt uit plustaken en andere diensten, met het gebruikelijke ondernemersrisico. Deze taken dragen ook bij aan de overheaddekking en wijzigingen kunnen gevolgen hebben voor de dekking van het basispakket. In de begroting 2017 is hiervoor een risicobedrag van € 610.000 opgenomen onder de paragraaf weerstandsvermogen.

2.1 De accountant heeft nog geen goedkeurende verklaring afgegeven bij de jaarstukken 2015.
Eén subsidieverantwoording (rijkssubsidie voor seksuele hulpverlening) is nog niet voldoende verantwoord richting het ministerie van VWS. Om die reden heeft de accountant nog geen verklaring afgegeven. De GGD geeft aan dat de accountant verwacht een goedkeurend oordeel te kunnen geven over de getrouwheid van de jaarstukken. Maar voor de verantwoording van de rijksubsidie seksuele gezondheid (plustaak) zijn ook de opgaven en accountantsverklaringen nodig van de andere GGD'en in Brabant en Zeeland, voor wie de GGD Hart voor Brabant de coördinerende GGD is. De GGD verwacht die verklaringen eind mei te ontvangen en zal dan de eigen accountantsverklaring toevoegen aan de jaarstukken en deze alsnog naar de gemeenten sturen.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën
In onze begroting is voor de GGD voor 2017 een bedrag van € 2.585.357 opgenomen. Op grond van de voorliggende ontwerpbegroting 2017 van de GGD bedraagt onze gemeentelijke bijdrage € 2.605.150. De netto hogere kosten voor de gemeente Oss bedragen € 19.793 (€ 2.605.150 minus € 2.585.357). Deze meerkosten bestaan uit hogere kosten in verband met de toegepaste loon- en prijsontwikkeling van 1,84%, een hoger aantal inwoners en een financieel voordeel voor het hanteren van één grondslag. Deze netto extra kosten worden gedekt door de reguliere stelpost loon- en prijscompensatie (40002-60701-0-0) van de gemeentelijke begroting.

De solvabiliteit (de mate waarin een onderneming aan al haar verplichtingen kan voldoen) van de GGD Hart voor Brabant is goed. Om volgens de bank als 'financieel gezond' te worden gezien moet de uitkomst (vuistregel) liggen tussen de 25% en de 40% (enigszins afhankelijk van branche en ondernemingsvorm). In 2015 is de solvabiliteitsratio van de GGD Hart voor Brabant 54% (was 51% in 2014) en dus financieel gezond. De GGD kent geen langlopende schulden.

In onderstaand overzicht wordt de opbouw van de gemeentelijke bijdrage 2017 voor de regio's Meierij, Midden Brabant en Brabant Noordoost weergegeven:

	Meierij	**Midden Brabant**	**Brabant-Noordoost**
Bijdrage per inwoner 2016 op basis van het aantal inwoners	29,28	28,32	28,43
Indexering 2017	0,54	0,52	0,52
Bezuiniging consultatiebureaus (2017)	-0,01	-0,01	-0,01
GEMEENTELIJKE BIJDRAGE PER INWONER 2017	**29,81**	**28,83**	**28,94**
Waarvan:			
- Basispakket uniform deel	27,88	27,88	27,88
- Basispakket lokale accenten	0,95	0,95	0,95
- Autonome kosten	0,98	0,00	0,11

b. Communicatie

De begroting 2017 van de GGD wordt op 14 juli 2016 door het AB vastgesteld. De eventuele zienswijzen van de raadscommissie op 30 juni 2016 worden naar het AB gestuurd, zodat deze bij de definitieve vaststelling van de begroting kunnen worden meegewogen.

c. Overlegd met

Peter Noten, hoofd afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling/Stadsbeleid
René Peters, portefeuillehouder Volksgezondheid
René van Boekel, adviseur planning & control

Burgemeester en wethouders van Oss,

De secretaris,
drs. M.J.H. van Schaijk

De burgemeester,
drs. W.J.L. Buijs-Glaudemans

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief jaarrekening 2015 en begroting 2017
2. Jaarrekening 2015 GGD Hart voor Brabant
3. Jaarverslag 2015 GGD Hart voor Brabant
4. Begroting 2017 GGD Hart voor Brabant

Samenvatting

De GGD voert voor 27 gemeenten binnen de GR taken uit op het gebied van de openbare gezondheidszorg. De GGD biedt de jaarstukken 2015 en begroting 2017 aan. Gemeenten krijgen de gelegenheid om hun zienswijze op de begroting te geven. Het AB stelt de begroting en jaarstukken op 14 juli 2016 vast. Wij zijn het eens met de inhoudelijke en financiële koers van de begroting 2017 en hebben kennisgenomen van de jaarstukken 2015. Daarnaast willen wij in het Algemeen Bestuur inbrengen dat Oss instemt met het instellen van een reserve vernieuwing bedrijfsprocessen, maar dat onttrekking aan deze reserve alleen mag plaatsvinden op basis van een meerjarig door het AB goedgekeurd bedrijfsvoeringplan en bijbehorend bestedingsplan.